

Austrått som kraftsenter for frivillighet i Ørland kommune

1: Tunet på Austrått gård. 2: Traktorparaden på Austrått dagen/Bygdadagen. 3: Glade utstillere på Juldagen på Austrått. 4: Den tyske offisersbrakken fra Austrått fangeleir kalt Kulturbruket.

Ørland 31.05.21

Bakgrunn

Over flere år har det pågått to parallelle utredninger i gamle Ørland kommune. Den første har blitt ledet av kulturforetaket og har hatt fokus på utviklingen av Austråttområdet som

opplevelses- og rekreasjonsområde for lokalbefolkning og besøkende. Den andre utredningen har dreid seg om å etablere et frivillighetens hus for alle lag og foreninger som har behov for egne kontorer, lagerfasiliteter, verksteder eller fleksible rom til arrangementer.

Det var lenge et ønske om å transformere det gamle meieriet på Brekstad til et nytt frivillighetens hus. Tilstandsvurderinger og branntekniske forhold har umuliggjort det prosjektet. Frivilligheten vurderte så det gamle Landbrukets hus på Brekstad som alternativ plassering, men det viste seg å være for lite.

Dette skjedde samtidig med kommunesammenslåingen og Roret Ørland kulturforetak KF ble i den sammenheng utfordret av eiendomsenheten i Ørland kommune til å se på en alternativ bruk av kommunens bygningsmasse på Austrått. Dette som en del av foretakets pågående utviklingsarbeid i området. Bygningsmassen består av det gamle driftsanlegget på Austrått gård og den tyske offisersbrakken fra Austrått fangeleir, kalt Kulturbruket. Med bakgrunn i dette har kulturforetaket sett på en større museal satsning på begge steder med bedre utstillingsplass for Yrjar Heimbygdslag på Austrått gård og utstillingsarealer for Fosen Krigshistoriske samlinger på Kulturbruket.

Frivillighetssentralene ble i 2021 en del av Rorets virksomhetsområde. I den forbindelse har foretaket og de som arbeider med frivillighetsoppfølging satt sammen en arbeidsgruppe som har sett på mulighetene for en samordning av både museale aktiviteter og arealer for frivilligheten på Austrått gård og på Kulturbruket. Siden arealene på Austrått gård og Kulturbruket er såpass mye større enn de bygningene man tidligere utredet i gamle Ørland kommune, ble arbeidsgruppen enig om å se på dette som et tilbud som bør rettes til alle lag og foreninger i hele nye Ørland kommune. Austrått ligger gunstig til, midt mellom Bjugn og Brekstad, er et sted som rommet en historie felles for hele den nye kommunen og har kommunale bygninger som lett kan tas i bruk til et slik formål.

Arbeidsgruppen landet raskt på at dette var et godt alternativ å presentere for frivilligheten og har etterpå kontaktet de fleste lag og foreninger i hele kommunen for å kartlegge interessen for et slikt tilbud.

Det som har blitt kommunisert til frivilligheten er at lagene kan få tilbud om kontor- eller lagerplass om ønskelig og/eller fleksible arealer for arrangementer. Avhengig av hvor mye areal de ønsker å disponere, eller hvor ofte de vil bruke fellesrom, må lagene beregne å dekke månedlige kostnader for å finansiere strøm, renovasjon og drift, samt delta på sesongvise vedlikeholds- og skjøtselsdugnader.

Det har vært overveldende positive tilbakemeldinger på dette tilbudet fra lag på hver side av den gamle kommunegrensen. Vedlagt ligger det et notat fra styret i Frivillighetens hus og frivillighetskoordinatoren om tilbakemeldingene fra lagene, samt lister over hvem som ønsker å benytte seg av et slikt tilbud om det blir aktuelt.

Det har blitt ytret bekymring fra noen lag om at en slik bruk av bygningene på Austrått kan vanskeliggjøre arrangementer som Juldagan og Austråttdagen. Målsettingen for dette prosjektet må heller være motsatt, nemlig at en større tilrettelegging for frivilligheten på disse anleggene gjøre det enda enklere å gjennomføre de to årlige mønstringene. Bygningsmassen

er så stor at de rom som i dag brukes til for eksempel messeaktivitet under slike arrangementer bør få beholde sin funksjon som fleksible rom for frivilligheten.

Kulturforetaket har i mange år arbeidet med å tilrettelegge Austråttområdet som det viktigste opplevelses- og rekreasjonsrområdet for lokalbefolkning og innbyggere i Ørland. Foretaket og administrasjonen i Ørland kommune planlegger nå et tettere samarbeid med Statsbygg og Museene i Sør-Trøndelag om utviklingen av Austråttborgen og dens park. Det utredes også i kulturforetakets regi å knytte Ervika, Eidsvatnet og Bjugn sentrum til det opparbeidede turveisystemet i Austrått/Rusasetområdet.

Hvis tankene rundt Austråttområdet blir en realitet må det lages en god driftsplan for området, hvor man går opp ansvarslinjene mellom frivilligheten, Roret KF og kommunen. Roret KF ønsker å bistå i dette arbeidet.

Det å samle den frivillige energien i det som er og vil bli Ørland kommunes viktigste fellesområde for identitet, opplevelse og rekreasjon vil utvilsomt styrke aktiviteten i området til glede for alle. Man kan derfor håpe at dette kan gå fra plan til driftsform så snart som mulig.

Mvh

Daniel Johansen
Fagleder historie
Roret Ørland kulturforetak KF

Notat fra styret i Frivillighetens hus og frivillighetskoordinatoren

De store lagene har medlemmer fra hele kommunen	Har navn som Ørland/Bjugn: Husflidslaget Kunstforeningen
Lag knyttet til idrett har sine egne lokaler/baner/klubbhus	Dette gjelder alle idretter, men noen vi har ringt til kan bli mulige leiere av rom i forbindelse med sesongavslutninger ol.
Lag som er tilsluttet Frivillighetens hus Meieriet er positive til å bli med over til Austrått/HV-brakka.	Husflidslaget, Kornetten, Teaterlaget, Kunstforeningen, Fattig talt, Malegruppa Paletten, Seniordansen, Innstrand 4h
Flere lag som ikke ser for seg at de blir faste brukere av Austrått/HV-brakka, ser for seg at de kan leie rom til årsmøter. kurs ol	
Heimbygdslaget og Husflidslaget er opptatt av at en ny bruk ikke skal være til hinder for å arrangere Juldagen og Austråttdagen.	Målet med en ny organisering må være at det legges enda bedre til rette enn i dag for gjennomføring av disse arrangementene.
Små lag ønsker å ha tilgang til en møteplasser (styremøter, kurs) med tilgang til kjøkken, et	Kunstforeningen, Austrått slekt og data,

skap eller et lagerrom (gjerne sammen med andre)	
Noen lag har aktiviteter som kan drives i «verksted» som sy/lage kostymer, lage rekvisitter/lage kniver, tegne og male, varierte aktiviteter (4H)	Praktiske rom med tilgang til vann og avløp, ulike behov for lagerplass i nærheten.
Behov for sosial møteplass. Mange har det som hovedaktivitet og mange har det som en viktig del av sin virksomhet.	Rom med tilgang til kjøkken og toalett. Pensjonistkafe, Bygdeungdomslaget, Pelkus Whiskyklubb
Fosen gang- og vandrelag trenger et låsbart lagerrom. For å flytte aktiviteten sin (start/slutt turmarsjer) til Austrått/HV-brakka trenger de tilgang til kjøkken, toalett og et samlingsrom.	

Frivilligsentralen mottar jevnlig forespørsler etter møterom/rom for div. småaktiviteter. Spesielt rundt årsmøtetiden, er det flere lag som etterspør møtelokale av litt størrelse. Eksempel på annen type forespørsel er nylig henvendelse fra prod.laget Ljom, som setter opp en musikalproduksjon til høsten, og har behov for rom til å sy kostymer. De ønsket å være i nærheten av Teaterlagets kostymelager, da de skulle låne og tilpasse mange kostymer fra dette lageret. (Fordelen med å samle lag/foreninger til samme område!) Slike henvendelser kommer med jevne mellomrom fra forskjellige typer lag/foreninger. Vi bør med fordel tenke sambruk og utnyttelse av både rom og utstyr, dette vil lette veldig mange frivillige lag og foreninger sitt arbeid. Både praktisk og økonomisk.

Gunn Berit Tangen
Styreleder Frivillighetens hus

Margaret Aune
Frivillighetskoordinator i Ørland